

Projekt "Mreža suradnje za ostvarivanje dobrobiti i prava djece"

Istraživanje potreba ranjivih skupina

U cilju istraživanja potreba ranjivih skupina provedene su fokus grupe s korisnicima, predstavnicima ranjivih skupina – djecom i članovima njihovih obitelji/roditeljima. Ukupno je provedeno šest fokus grupa, 3 s djecom i 3 s roditeljima, na kojima je ukupno sudjelovao 30 korisnik (15 djece i 15 roditelja). Četiri fokus grupe provedene su u Zagrebu, a dvije u Šibeniku.

U svrhu provedbe fokus grupa kreirani su protokoli za provedbu s pitanjima (u prilogu). Na početku svake fokus grupe sudionicima se predstavila svrha i važnost istraživanja potreba odnosno njihovog sudjelovanja.

Rezultati istraživanja potreba ranjivih skupina odnosno fokus grupe s djecom pokazale su da mlađa djeca uglavnom nisu znala zbog čega su počeli koristiti usluge savjetodavne podrške, dok su starija djeca znala zašto koriste usluge. Velika većina djece uključila se u usluge prema uputi centra za socijalnu skrb, odnosno stručnjaka. Neka od djece uključena su u individualne oblike podrške, dok su druga uključena u grupni rad. Dio djece ima osjećaj da nisu mogli sami odlučivati o uključivanju u usluge, dok drugi dio smatra da su imali utjecaj na odluku o sudjelovanju u aktivnostima savjetodavne podrške. Također, dio djece je znao koliko dugo će koristiti usluge, dok drugi dio taj podatak nije imao ili ga ne zna još uvijek. Većina djece navodi da je i netko drugi od članova njihovih obitelji bio uključen u neki od oblika podrške. Kada su došli prvi put većina djece osjećala je određenu nelagodu, dok neki navode da im je bilo dosadno (uglavnom u dijelu kada su bili na susretu s roditeljima u kojem su se iznosile uvodne informacije odnosno pravila rada). Navode kako im često nije bilo jasno objašnjeno zbog čega dolaze odnosno zbog čega se uključuju u usluge. Starija djeca (iznad 12, 13 godina) navode kako su znali zbog čega su uključeni, iako ni njima odrasli u potpunosti nisu objasnili zašto je to potrebno. Starija djeca, koja možda u početku nisu vidjela smisao dolazaka, ubrzo su, nakon nekoliko susreta uvidjela korisnost ovakvog oblika podrške. Većina djece je zadovoljna aktivnostima i temama o kojima pričaju/na kojima rade, dok bi neki voljeli više igre i zabave. Iako su ponekad, pogotovo u grupno radu, aktivnosti unaprijed definirane, većina djece ipak smatra kako mogu izreći svoje mišljenje i dati prijedloge. Djeca navode kako su zadovoljna voditeljima grupa odnosno savjetovateljicama, smatraju da su ih slušali i primjereno se odnosili prema njima. Osobine koje smatraju da su važne da ih savjetovatelj/ica ima su sljedeće: da nije gruba osoba, da ima razumijevanja i da se ne iznenadi ako joj se nešto kaže,

Projekt „Mreža suradnje za ostvarivanje dobrobiti i prava djece“ je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo sredstvima, Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Ardura

HRABRI telefon

Udruženje „Djeca prva“
Hrvatskog proljeća 34/II, 10 040 Zagreb
+385 1 2947 061
djeca.prva@djeca-prva.hr
www.djeca-prva.hr
www.facebook.com/djecaprva

da ne priča drugima, ne izruguje se, da sluša i pomogne da se problem riješi, ali opet da ne šuti previše, da ne osuđuje. Navode da im je savjetodavna podrška pomogla u boljem upoznavanju i razumijevanju sebe, da saznaju više o sebi, da bolje znaju izraziti emocije i bolje upravljati svojim ponašanjem u situacijama jakih emocija. Smatraju da na savjetovanju/grupnom radu mogu pričati o svemu i da će ih voditelji saslušati. Većina djece navodi da je imalo osjećaj da mogu sami odlučivati odnosno iznositi svoje mišljenje tijekom sudjelovanja u savjetodavnim uslugama, te navode kako im je savjetovanje pomoglo da riješe neke svoje probleme. Većina djece ne zna reći što im se nije svidjelo, a neka od djece su navela da bi bilo jako važno da se osobe koje vode grupu često ne mijenjaju. Kao preporuke za unaprijeđenje djeca koja su koristila usluge poludnevnog boravka navode neke konkretne ideje vezane za organizaciju prostora te aktivnosti koje su ranije postojale, a koje se nakon epidemije više nisu nastavile provoditi. Druga djeca ne navode ideje kako bi se usluga mogla unaprijediti.

Rezultati istraživanja potreba ranjivih skupina odnosno fokus grupe s roditeljima pokazale su da je većina roditelja bila upućena od strane centra za socijalnu skrb, dok je manji dio njih samostalno potražio podršku. Dio roditelje koji su bili upućeni od strane stručnjaka centara za socijalnu skrb smatra da su mogli odlučiti hoće li se uključiti u usluge ili ne, dok je drugima bilo jasno da im je sudjelovanje u usluzi bilo obaveza. Roditelji su koristili različite oblike usluga, neki su bili uključeni u individualni oblik podrške, dok su drugi koristili usluge grupnog rada, većinom „škole za roditelje“. Većina roditelja saznala je za usluge kroz upućivanje od strane stručnjaka centara za socijalnu skrb, dok je manji dio njih čuo za mogućnost korištenja usluga od prijatelja ili predstavnika drugih organizacija. Vezano za ranije navedeno, roditelji koji su bili upućeni u usluge od strane stručnjaka centra većinom su imali osjećaj da ne mogu birati hoće li se ili ne uključiti u usluge savjetodavne podrške, dok su roditelji koji su sami tražili pomoć, za sebe ili za dijete, imali osjećaj da mogu sami odlučiti hoće li se ili neće uključiti. Većina roditelja bila je upoznata s time koliko broj susreta (besplatne) podrške mogu dobiti, a najčešće su usluge koristili jednom tjedno ili jednom svaka dva tjedna. Većina roditelja navodi kako su i drugi članovi obitelji bili uključeni u neki od oblika podrške, u različitim organizacijama. Neki od roditelja navode da nisu znali što očekivati od uključivanja u usluge, dok je drugima bilo jasno što mogu očekivati. Dio roditelja čekao je dosta dugo na uključivanje u usluge (više od pola godine), dok drugi dio (roditelji koji su se uključili ranije) nisu dugo čekali na uključivanje u usluge. Većina roditelja navodi da nije bila u početku sigurna ima li mogućnost odlučivanja u savjetovanju odnosno odabira tema razgovora i rada, no velika većina ubrzo je uvidjela da je to moguće i imali su osjećaj da mogu odlučivati u procesu savjetovanja. Kao važne osobine savjetovatelja roditelji navode sljedeće: da ne osuđuje, da ima neko životno iskustvo, ljudskost, suosjećanje, razumijevanje, da su svjesni „tko je tu zbog koga“, blagost, susretljivost, da zna slušati i pusti da ispričamo do kraja ono što želimo reći i da ne prekida, da ne daje naredbe. Roditelji smatraju da im je usluga pomogla u sljedećem:

podizanju samopouzdanja, boljoj komunikaciji, većem zadovoljstvu i djeteta i roditelja, mogućnost pričanja o problemima s kojima se suočavaju, dobili su alate i smjernice kako riješiti određeni problem. Za djecu koja su bila uključena u usluge navode da je dijete naučilo izražavati emocije na primjeren način i primjereno komunicirati. Kao preporuke za unaprjeđenja roditelji su naveli: da bi se podrška, kada je potrebna, trebala dobiti „automatski“, čim osoba „uđe u sustav socijalne skrbi“ ili čim ima neki problem, a ne da se mora sama snalaziti; važno bi bilo da se ne čeka dugo na uključivanje u usluge, te da usluge traju koliko je potrebno (dulje), a ne da su ograničene brojem susreta (sudionicima je poznato zbog čega postoje ograničenja u broju susreta odnosno periodu korištenja usluga). Također, sudionici su naveli da bi bilo važno „razbiti stigmatu“ koja je vezana uz traženje pomoći od strane psihologa ili drugih stručnjaka za mentalno zdravlje. Naglašavaju kako je važno tražiti pomoć kada je to potrebno. Sudionici fokus grupa naglašavaju kako nema dovoljno stručnjaka u različitim sustavima, npr. u školama, a posebno u manjim sredinama (na primjer Šibenik, gdje postoji samo jedan dječji psihijatar koji s djecom radi pola svog radnog vremena). Navode kako bi bilo dobro da se u školama održavaju radionice za roditelje, djecu i učitelje, a koje pokrivaju teme komunikacije, odnosa, prevencije nasilja odnosno teme iz područja mentalnog zdravlja. Sudionici smatraju da bi usluga trebala biti dostupnija.

Fokus grupa – djeca

ISKUSTVO KORIŠTENJA

Kad ste počeli tu dolaziti?

Nalazite li sa savjetovateljem jedan na jedan ili dolazite na grupu? *Kakvu grupu?*

DOLAZAK DO USLUGE

Kako to da ste počeli dolaziti na savjetovanje/grupu?

Jeste li mogli sami odlučiti da dolazite ili su vam odrasli rekli da morate ići? Koji odrasli? Kako su vam to objasnili?

Jeste li mogli sami reći da želite ili ne želite ići na savjetovanje/grupu?

Kako bi opisali što je to savjetovanje i čemu služi? *Kako bi to objasnili svom prijatelju/prijateljici?*

DIZAJN USLUGE

Znate li (jeste li znali) koliko dugo će trajati savjetovanje/grupa? Je li to dovoljno/previše/taman?

Koliko često dolazite? Je li to dovoljno/previše/taman?

Idu li i drugi članovi obitelji na neko savjetovanje ili grupni rad? (roditelji, braća, sestre)?

NEPOSREDNI KONTAKT S PRUŽATELJEM USLUGE

Kako vam je bilo kad ste došli prvi put? Što vam je rekao savjetovatelj, a što roditelji? Je li vam bilo jasno što ćete raditi na savjetovanju/grupi? Je li vam bilo potrebno da vam još nešto kažu/objasne? Što?

Što bi voljeli da ste znali kad ste prvi put došli? Ili prije dolaska?

Kakvi su vam savjetovatelji/voditelji?

Jeste li zadovoljni s aktivnostima i temama o kojima pričate? Možete li slobodno predložiti neku svoju temu? Možete li slobodno reći svoje mišljenje?

UČINAK

Kako vam je (bilo) na savjetovanju/grupi? Što vam je bilo dobro? Što vam je pomoglo? Na koji način?

Jesu li sada neki problemi manji? *(s roditeljima, braćom, u školi, s prijateljima...)*

Ima li nešto da vam se nije sviđalo?

PREPORUKE

Što bi drugačije?

SAŽIMANJE

Voditelj/ica sažima glave teme (3-4 rečenice)

Ima li nešto što bi još željeli dodati?

Fokus grupa – roditelji

UPOZNAVANJE

Predstavljanje voditelja, projekta, informacije o snimanju i dinamici vođenja fokus grupe

ISKUSTVO KORIŠTENJA

Predstavljanje sudionika uz pitanje gdje, kada i koju ste koristili uslugu savjetovanja *(koristiti termin koji se veže uz iskustvo sudionika, npr. grupno ili individualno)?*

DOLAZAK DO USLUGE

Kako ste saznali za postojanje usluge savjetovanja? Je li vas netko uputio ili ste sami potražili pomoć? *Imate li osjećaj da ste mogli/jeste li mogli sudjelovati u "odlukama" hoćete li se vi ili članovi vaše obitelji uključiti u savjetovanje (djeca)?*

- Ako ste samostalno došli, što je bilo ključno da se odlučite za traženja usluge savjetovanja?
- Ako ste upućeni u uslugu savjetovanja (niste željeli doći) je li vam netko objasnio zbog čega biste ju trebali koristiti? Je li vam netko objasnio koja je svrha savjetovanja?

Kako ste došli do informacija o dostupnim savjetovalištim? *U trenutku kada ste shvatili da vam je potrebna stručna pomoć – jeste li znali gdje ju možete potražiti? Ako ne, tko vas je informirao o tome?*

Koliko dugo ste čekali da se uključite u uslugu savjetovanja?

DIZAJN USLUGE

www.eeagrants.org

EEA and Norway Grants
Financial Mechanism Office
Boulevard du Régent 47-48
1000 Brussels, Belgium

Jeste li upoznati s time koliki broj susreta/trajanje savjetovanja imate na raspolaganju? Je li to dovoljno? (trajanje)

Koliko često koristite uslugu savjetovanja (jednom tjedno, jednom u dva tjedna, jednom mjesečno, itd..)? Jeste li zadovoljni čestinom korištenja usluge? (učestalost)

Je li u neki oblik savjetovanja uključen još netko iz vaše obitelji/okruženja? Na koji način? (obuhvat)

NEPOSREDNI KONTAKT S PRUŽATELJEM USLUGE

Kako vam je bilo kad ste prvi put došli?

Jeste li imali osjećaj da možete "odlučivati" tijekom procesa savjetovanja (npr. u određivanju ciljeva savjetovanja)? *Sudjelovati u odlučivanju.*

Koje osobine i znanja savjetovatelja su vam važne? *(Koje karakteristike odnosa sa savjetovateljem su bitne?)*

UČINAK

Imate li dojam da ste ostvarili ciljeve savjetovanja (ako su vam bili poznati)? Je li vam usluga pomogla i na koji način? Što vam je bilo posebno dobro u usluzi?

Što vam se nije svidjelo, odnosno što biste naveli kao nedostatak savjetovanja?

PREPORUKE

Što mislite da bi bilo dobro da je drugačije? Koji su Vaši prijedlozi za unaprjeđenje usluge/za bolju uslugu.

SAŽIMANJE

Voditelj/ica sažima glave teme (3-4 rečenice)

Ima li nešto što biste još željeli dodati?